

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Udrag fra I Sverrig

Citation: Andersen, H. C.: "I Sverrig", i Andersen, H. C.: *I Sverrig*, udg. af Mogens Brøndsted , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2003, s. 149. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hcaisverrigval-shoot-idm140454473106352/facsimile.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: I Sverrig

forny livet. Digterånden skal genskabe kystens svundne minder helt fra oldtiden, vikingernes drøje og barske sølv. Dens skibe sidestilles indirekte med hjuldamperen som menneskets besejring af naturkræfterne.

Hermed stemmer at rigets hovedstad vokser frem på de vilde skær. Stykket om *Stockholm* (XI) er helt forskelligt fra Västernaskildringen ved ikke at pege bagud, men fremad. Andersen tager byens 600-årige kronike med, men præstener det kunststykke at genfortælle den i nutidsform som en levende billedserie. Og over stadens digtergrave hvælver sig en dobbelt regnbue som tegn på at »Sangene leve evigt!» Skildringen ender med et udblik mod fremtiden, idet byens »Aarv bestandig forynges, bestandig forskjøntes».

I et lille appendix fra *Djævelen* (XII) dominerer kunsten med gentagen betoning af efterlivet. Billedhuggeren Byströms villa viderefører antikken, men hans buste af den »nordiske Improvisator» Bellman viser den der med geni og gracie kunne fæstne sin samtids genrebilleder i endnu levende sange. De to valgte Fredmancitater sigter begge på døden, og Bellmans grav er ukendt og glemt, men en maler opfordres til at førevige hans muse som en flagerende neseade, en punchens Anadyomene.³

Derigennem antydes også storbyens skyggesider: drakfeldighed og løssaglighed, haster der blev for ensidigt fordemt af kirkelige svovlprædikanter. Andersen ofrer et helt stykke herpå (*En Historie*, XIII, senere optaget blandt eventyrene). Vorherre sender helvedespræsten en drøm for at vise at »i selv de Onde er der en Deel af Gud, en Deel, der vil seire og slukke Helvedes Ild». Og hans hustru finder de evige straffedomme uforenelige med den guddommelige algodhed. Der gives eksempler på at synden er forvildelse (små *Cellefængsler*). Det er ideen om alles lutring og sluttelige frelse, den såkaldte apokatastase, som Andersen og flere tilbød sig, og som blev aktualiseret i disse år gennem en teologisk helvedesdebat over hele Norden.

Den påfølgende Målarsehjald til *Uppsala* (XIV) kan på en måde illustrere dette, idet den ligesom kanalarten går fra beklemmende indsnævring – endda truer med at ende i en smal og mørk å –